

Statsråd Erik Solheim
Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Energi- og miljøkomiteen

Vår dato: 13. februar 2009
Vår ref.: TiV/ imv
Deres dato:
Deres ref.:

Vedr. Ot. prp. nr. 23 (2008-2009) Markaloven

Energi- og miljøkomiteen har følgende spørsmål til statsråden i forbindelse med behandlingen av Markaloven:

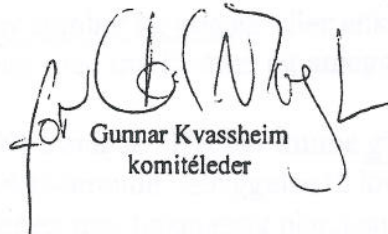
I dag har de bønder som bor innenfor markagrensen og som ønsker å bygge driftsbygninger, meldeplikt for slike tiltak. De behøver derfor ikke forholde seg til reguleringsplaner og søknad gjennom bygningsmyndighetene.

Mindre tiltak for tilrettelegging for friluftsliv og universiell utforming er også i dag bare er meldepliktig og vil tilsynelatende bli planpliktig i medhold av ny lov.

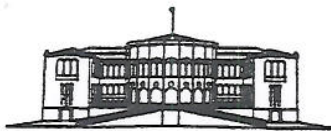
- Vil slik bygging som nå går under meldeplikt i den foreslåtte Markaloven, måtte hjemles i en reguleringsplan, og vil full søknad måtte sendes til bygningsmyndighetene?

Av hensyn til framdriften i komiteens behandling av denne saken, ber komiteen om statsrådets svar på spørsmålene snarest mulig.

Med vennlig hilsen for energi- og miljøkomiteen

Gunnar Kvassheim
komitéleder

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget, 0026 Oslo
Tlf. 23 31 31 00
Faks 23 31 38 47
www.stortinget.no

Statsråd Erik Solheim
Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Energi- og miljøkomiteen

Vår dato: 24. februar 2009

Vår ref.: TIV/inv

Deres dato:

Deres ref.:

Vedr. Ot. prp. nr. 23 (2008-2009) Markaloven

Energi- og miljøkomiteen har følgende spørsmål til statsråden i forbindelse med behandlingen av Markaloven:

- Det nærmere geografiske virkeområdet for markaloven skulle i henhold til høringsutkastet ikke fastsettes direkte i loven, men fastsettes i forskrift med hjemmel i markaloven. Før vedtak om markagrensen kunne fattes skulle forslag til vedtak sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i de berørte kommuner og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Utvidelser og mindre justeringer av eksisterende grenser skulle foretas på samme måte.

I det endelige lovforslaget har departementet gått bort fra dette, og fastsatt markagrensen direkte i loven uten noen forutgående høring i de berørte kommuner. I proposisjonen side 16-17 tar departementet flere kommuners høringsuttalelser, samt nærings- og handelsdepartementets uttalelse, til inntekt for denne endringen. Dette til tross for at kommunene og NHD uttrykkelig la vekt på at kommunene måtte høres når Markas grenser skulle fastsettes. I proposisjonen side 17 står det at: "Endringene i § 2 anses å ligge innenfor rammen av høringsutkastet og de innkomne høringsuttalelser.

- Er det statsrådets oppfatning at endringene i § 2 ligger innenfor rammen av høringsutkastet og de innkomne høringsuttalelser, og mener Statsråden i tilfelle at de berørte kommunene er blitt hørt i forbindelse med fastsettelsen av markagrensen i lovforslaget?

- Under den åpne høringen om markaloven i energi- og miljøkomiteen 17. februar viste flere ordførere til et brev fra Statsråden til berørte kommuner, hvor det skal ha blitt påpekt at det i loven legges opp til at grensen vil kunne endres ved forskrift, og at kommunene skal tas med på råd.

- Hvilken prosess legger departementet opp til i forhold til revisjon av markagrensen i etterkant av lovvedtaket? Hvis grensen langt på vei skal trekkes opp på nytt i etterkant, hva er i tilfelle poenget med å fastsette markagrensen direkte i loven?

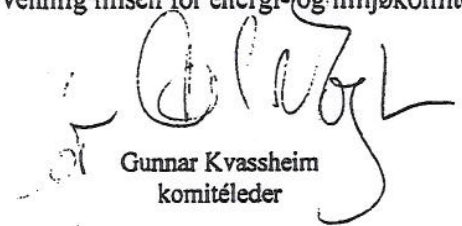
- Hva vil konsekvensene være av å beholde den opprinnelige § 2 fra lovutkastet, og hva er Statsrådets vurdering av en slik endring?
- Hva er Statsrådets begrunnelse for å inkludere området ved Gaupestein i Hobøl kommune i Marka – et område som aldri tidligere har vært inkludert i Marka?
- Hvorfor er Huken pukkverk lagt innenfor markagrensen i den geografiske avgrensningen i lovforslaget, når alle andre pukkverk i det berørte området er lagt utenfor?
- Vil § 5 *Forbud mot bygge- og anleggstiltak* være til hinder for utvikling, opprusting og utvidelse av eksisterende idrettsanlegg i randsonen av Marka, eksempelvis Holmenkollen, Bogstad golfbane, Linderudkollen/Grefsenkleiva eller Skullerud skianlegg?
- Vil § 5 *Forbud mot bygge- og anleggstiltak* være til hinder for utviklingen av Wyller Multiarena i Tryvann Vinterpark, som er fullfinansiert med betydelig støtte fra Oslo kommune?
- Under den åpne høringen 17. februar kom det klare tilbakemeldinger fra bøndene og skogbruket om at lovforslaget vil gjøre det umulig å drive et tidsmessig landbruk innenfor markagrensen. Sørkedalen Bonde- og småbrukarlag samt Maridalen- og Sørkedalen Vel fremholdt at lovforslaget vil medføre nedbygging av eksisterende lokalsamfunn og gjengroing av kulturlandskapet.
 - Hva er Statsrådets kommentar til disse påstandene? Hvorfor er landbruket inkludert i § 5 i lovforslaget når det er holdt utenfor i høringsutkastet?
- Under høringen i komiteen 17. februar uttrykte flere av idrettsorganisasjonene bekymring for lovens formål om at det skal "legges til rette for idrett som naturlig kan innpasses i marka". Bekymringen knytter seg særlig til merknadene til § 1 første ledd tredje punktum, som sier at dette i utgangspunktet vil si idrett som tradisjonelt har vært utøvd i Marka og som følge av krav til topografi og areal har en naturlig arena i Marka.
 - Hvordan mener Statsråden at merknadene skal tolkes? Vil merknadene være til hinder for tilrettelegging for skiskøyting, snøbrett eller terrengsykling i Marka?
- På høringen 17. februar var det også motforestillinger fra idretten, spesielt Skiforeningen, til definisjonen av "større" og "mindre" løyper i merknadene til § 9 i lovforslaget. I følge Skiforeningen vil de begrensningene som følger av definisjonen gjøre at størstedelen av løypenettet i dag ville blitt klassifisert som "større løyper" som vil kreve omfattende søknadsprosess og reguleringsplan. Dette vil gjøre Skiforeningens arbeid urimelig tungvint og i verste fall u håndterlig.

-Er det Statsrådets oppfatning at alle løyper med skøytetrase som hovedregel skal klassifiseres som "større" løyper?

-Er det Statsrådets intensjon å etablere et skille mellom klassisk skigåing og skøyting når det gjelder mulighetene for tilrettelegging av traseer i Marka?

Av hensyn til framdriften i komiteens behandling av denne saken, ber komiteen om statsrådets svar på spørsmålene snarest mulig.

Med vennlig hilsen for energi- og miljøkomiteen

Gunnar Kvasheim
komitéleder

24.?
(26).02.09

**DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT**

Statsråden

**Energi- og miljøkomitéen
Stortinget
0026 Oslo**

Deres ref

Vår ref
200900608

Date

Uedr. Ot.prp. nr. 23 (2008-2009) om markaloven

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomitéen av 13.02.09

I henhold til § 5 i lovforslaget er hovedregelen at alle bygge- og anleggstiltak er forbudt. Det generelle forbudet inneholder imidlertid enkelte unntak.

Byggeforbudet retter seg mot tiltak til ulempe for friluftslivet og naturmiljøet. Enkle tiltak i og på eksisterende bygninger som ikke har innvirkning på friluftslivet, vil dermed ikke omfattes av byggeforbudet. I tråd med dette nevnes noen typiske eksempler på tiltak som ikke krever søknad etter markaloven: Skifting av vinduer, reparasjoner og vedlikehold, tiltak inne i eksisterende bygg og anlegg, vedlikehold av løyper, herunder fjerning av stubber og steiner eller enkel tilrettelegging for rullestolbrukere i forbindelse med markastuer og anlegg.

Av Ot.prp. nr. 23 (2008-2009) fremgår: "Det bør kunne gis dispensasjon for mindre tiltak på eller i forbindelse med eksisterende bebyggelse til lovlig bruk, for eksempel for å få bedre sanitærløsninger eller en mer tidsmessig planløsning dersom dette ikke har negativ betydning for naturkvaliteter og friluftslivskvaliteter i området. Dette vil for eksempel kunne være aktuelt i forbindelse med hytter eller etablerte lokalsamfunn i Marka."

Dispensasjonssøknader om gjennomføring av mindre tiltak vil i tråd med dette kunne behandles av kommunen, uten planbehandling. Som typiske eksempler nevnes tiltak i

tilknytning til tilrettelegging for friluftsliv og mindre tiltak i landbruket, utvidelse av driftsbygninger i tilknytning til eksisterende landbruk, utvidelse og modernisering av eksisterende markastuer. Anlegging av mindre løyper krever heller ikke planbehandling. Med "mindre løyper" menes som hovedregel løyper med to spor som kan anlegges uten at det er behov for sprengning, masseforflytning eller tilførsel av eksterne masser. Vurderingstema for hva som er "større" eller "mindre" løyper, vil være omfanget av naturinngrepet, ikke bredden på løypene isolert sett.

Systemet med søknadsbehandling vil være i tråd med forslag til ny bygningsdel av plan- og bygningsloven jf. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008), hvor hovedregelen tilsvarende er at alle bygge- og anleggstiltak krever søknad til kommunen. Kommunen vil dermed i tillegg til en vurdering og behandling etter plan- og bygningslovens regler, måtte vurdere om tiltaket er i samsvar med markalovens formål og øvrige bestemmelser.

I tillegg åpnes det i forslag til ny markalov §§ 6 og 7, jfr. § 4 for at plan kan brukes av kommunen for å avklare arealbruken i et område. Kommunen vil etter § 14 kunne gi tillatelse til tiltak i henhold til plan. Det vil si at der arealbruk og tiltak for eksempel i landbruk er avklart gjennom plan, vil det ligge til rette for en enklere vurdering og behandling av det konkrete tiltaket ved at det ikke kreves dispensasjon etter markaloven. Bakgrunnen for at det i lovforslaget åpnes for bruk av kommuneplanens arealdel og reguleringsplan i noe større grad enn det høringsutkastet forutsatte for avklaring av arealbruk og tiltak, er at det da kan gis en samlet avklaring områdevis for hvilke tiltak som tillates. Dette vil kunne bidra til større forutsigbarhet og enklere behandling av de konkrete tiltakene i det enkelte området. For søknader om tiltak som omfattes av plan etter § 7 er kommunens saksbehandling begrenset til å kontrollere at tiltaket er i samsvar med de vilkår som framgår av § 7.

Med hilsen

Erik Solheim

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Statsråden

Energi- og miljøkomiteén
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

200900608 - 13

Dato

- 4 MARS 2009

Vedr. Ot. prp. nr. 23 (2008-2009) markaloven

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteén datert 24. februar 2009.

Spørsmål 1.

Er det statsrådets oppfatning at endringene i § 2 ligger innenfor rammen av høringsutkastet og de innkomne høringsuttalelser, og mener Statsråden i tilfelle at de berørte kommunene er blitt hørt i forbindelse med fastsettelsen av markagrensen i lovforslaget?

Svar

Miljøverndepartementet mottok uttalelser fra ca. 150 høringsinstanser. En rekke høringsinstanser fant at markagrensen ikke hadde fått tilstrekkelig vern i høringsutkastet. På bakgrunn av høringen foreslås i lovforslagets § 2 at markagrensen fastsettes direkte i loven med henvisning til Miljøverndepartementets kart datert 19.12.08. Lovforslaget legger dermed opp til et sterkere vern av markagrensen samtidig som vi får en virksom markagrense allerede ved lovens ikrafttreden, jf også spørsmål 2. Poenget med en høringsrunde er at det skal være mulig å justere det endelige forslaget i forhold til et høringsutkast. Jeg har valgt å ta til følge de synspunkter fra høringen som gikk i retning av å lovfeste grensen og jeg anser at lovforslaget ligger innenfor rammen av høringsutkastet og de innkomne høringsuttalelsene. Adgangen til å gjennomføre innskrenkende grensejusteringer i lovfestet markagrense vil imidlertid være den samme som i forslaget som ble sendt på høring.

Spørsmål 2

Hvilken prosess legger departementet opp til i forhold til revisjon av markagrensen i etterkant av lovvedtaket? Hvis grensen langt på vei skal trekkes opp på nytt i etterkant, hva er i tilfelle poenget med å fastsette markagrensen direkte i loven?

Svar

Hjemmelen for revisjon av markagrensen er ikke foreslått med sikte på at "grensen langt på vei skal trekkes opp på nytt i etterkant". Etter lovforslaget beholdes muligheten for etterfølgende justering av markagrensen slik dette er forelagt høringsinstansene. I henhold til § 2 i lovforslaget kan lovfestet markagrense justeres i forskrift. Det vil være naturlig at kommunene tar initiativ overfor departementet dersom de ønsker grensejusteringer. Dette vil kunne skje i forbindelse med kommunenes ordinære planarbeid. Det er ingen tidsfrister for kommunenes adgang til å ta opp grensespørsmål med departementet. I merknadene til § 2 forutsettes at muligheten for å vedta etterfølgende grensejusteringer i forskrift vil være den samme som etter det opprinnelige høringsutkastet. Kommunenes medvirkningsmulighet vil dermed ikke være vesentlig svekket i forhold til det opprinnelige høringsutkastet. Se også svar på spørsmål 3.

Spørsmål 3

Hva vil konsekvensene være av å beholde den opprinnelige § 2 fra lovutkastet, og hva er Statsrådets vurdering av en slik endring?

Svar

En virksom markagrense er en forutsetning for at loven kan tre i kraft. En eventuell løsning hvor grensen vedtas i etterfølgende forskrift vil forsinke lovprosessen kraftig. Arbeidet med en forskrift for å fastsette lovens virkeområde vil måtte antas å forsinke lovens ikrafttredelse med minst ett til to år. Jeg ser det derfor ikke som en aktuell mulighet å velge systemet med grensefastsettelse i forskrift slik det framgår av det opprinnelige høringsutkastets § 2.

Spørsmål 4

Hva er Statsrådets begrunnelse for å inkludere området ved Gaupestein i Hobøl kommune i Marka – et område som aldri tidligere har vært inkludert i Marka?

Svar

Gaupesteinsmarka i Hobøl kommune er en naturlig forlengelse av Sørmarka og ble omfattet av Marka etter samråd med kommunen i forkant av fastsettingen av markagrensen i 1986. Området er senere ikke tatt ut. I tråd med dette ble Gaupesteinsmarka omfattet av høringsforslaget som ble sendt ut i juni 2007. Det er ikke kommet synspunkter i høringsrunden som skulle tilsi at ikke Gaupesteinsmarka fortsatt skal omfattes av markaloven.

Spørsmål 5

Hvorfor er Huken pukkverk lagt innenfor markagrensen i den geografiske avgrensningen i lovforslaget, når alle andre pukkverk i det berørte området er lagt utenfor?

Svar

Avgrensningen av Marka ved Huken pukkvern følger Oslo kommunes markagrense. Huken pukkverk lå også innenfor markagrensen etter kartet fra 1986.

Spørsmål 6

Vil § 5 Forbud mot bygge- og anleggstiltak være til hinder for utvikling, opprusting og utvidelse av eksisterende idrettsanlegg i randsonen av Marka, eksempelvis Holmenkollen, Bogstad golfbane, Linderudkollen/Grefsenkleiva eller Skullerud skianlegg?

Spørsmål 7

Vil § 5 Forbud mot bygge- og anleggstiltak være til hinder for utviklingen av Wyller Multiarena i Tryvann Vinterpark, som er fullfinansiert med betydelig støtte fra Oslo kommune?

Svar på spørsmål 6 og 7

I henhold til forslaget § 7 første ledd nr. 3 kan det uavhengig av byggeforbudet planlegges for idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål. Bygge- og anleggsforbudet i § 5 vil dermed ikke være til hinder for utvikling, opprusting og utvidelse av eksisterende idrettsanlegg i Marka, så lenge det dreier seg om anlegg som kan innpasses i Marka. Anlegg som vil kunne tenkes å kunne inngå i plan etter denne bestemmelsen er Holmenkollen, Linderudkollen/Grefsenkleiva og Skullerud skianlegg og Tryvann Vinterpark. Vurderingstemaet vil være hvorvidt og evt i hvilken grad slike planer konkret vil gi negative følger for lovens øvrige prioriterte formål.

1000-2000

*Se en del
lucif. s. 6 h. sp*

Spørsmål 8

Under den åpne høringen 17. februar kom det klare tilbakemeldinger fra bøndene og skogbruket om at lovforslaget vil gjøre det umulig å drive et tidsmessig landbruk innenfor markagrensen. Sørkedalen Bonde- og småbrukarlag samt Maridalen- og Sørkedalen Vel fremholdt at lovforslaget vil medføre nedbygging av eksisterende lokalsamfunn og gjengroing av kulturlandskapet. Hva er Statsrådets kommentar til disse påstandene? Hvorfor er landbruket inkludert i § 5 i lovforslaget når det er holdt utenfor i høringsutkastet?

Svar

For det første vil jeg påpeke at bygge- og anleggsforbudet vil rette seg mot tiltak til ulempe for friluftslivet og naturmiljøet. Enkle tiltak i og på eksisterende bygninger som ikke har innvirkning på friluftslivet, vil dermed ikke omfattes av byggeforbudet.

21. OKT. 2009 14:59

22178401
MILJOVERNDEP. 47

NR. 770 S. 4

Byggeforbudet omfatter i lovforslaget også landbruket. I høringsrunden kom det uttalelser som pekte på behovet for dette. Bakgrunnen er at bygge- og anleggstiltak i landbruket på lik linje med andre tiltak, uten slik regulering, vil kunne ha innvirkning på miljøet og friluftslivet. Lovforslaget forutsetter imidlertid at eksisterende landbruk i Marka skal kunne videreføres og utvikles med sikte på fortsatt rasjonell drift.

Kommunene vil videre kunne gi dispensasjon til for eksempel mindre tiltak i landbruket og utvidelse av eksisterende driftsbygninger.

Systemet med søknadsbehandling vil være i tråd med forslag til ny bygningsdel av plan- og bygningsloven jf. Ot.prp. nr. 45 (2008-2009), hvor hovedregelen tilsvarende er at alle bygge- og anleggstiltak krever søknad til kommunen.

Videre kan det uavhengig av byggeforbudet og lovens arealformål planlegges for tiltak i landbruket, herunder for bygninger og terrenginngrep, jfr. lovforslagets § 7 første ledd nr. 1.

Jeg viser for øvrig til mitt brev av 20. februar 2009.

Spørsmål 9

Under høringen i komiteen 17. februar uttrykte flere av idrettsorganisasjonene bekymring for lovens formål om at det skal "legges til rette for idrett som naturlig kan innpasses i marka". Bekymringen knytter seg særlig til merknadene til § 1 første ledd tredje punktum, som sier at dette i utgangspunktet vil si idrett som tradisjonelt har vært utøvd i Marka og som følge av krav til topografi og areal har en naturlig arena i Marka. Hvordan mener Stateråden at merknadene skal tolkes? Vil merknadene være til hinder for tilrettelegging for skiskøyting, snøbrett eller terrengsykling i Marka?

Svar

Loven inneholder ingen regler om hva slags idrett som kan drives i Marka. Dette innebærer at markaloven ikke stenger for aktiviteter som skiskøyting, snøbrett eller terrengsykling.

Under departementets vurdering kap. 3.3.3 i lovforslaget er det imidlertid uttalt: *"Blant annet med bakgrunn i synspunktene fra en rekke høringsinstanser, først og fremst fra idretts- og friluftorganisasjonene, er idrett som markahensyn i formålsparagrafen nå presisert til idrett som naturlig kan innpasses i Marka». Dette vil i utgangspunktet si idrett som tradisjonelt har vært utøvd i Marka og som følge av krav til topografi og areal har en naturlig arena i Marka. Idretter som krever idrettshaller eller andre anlegg som medfører større inngrep i naturen omfattes etter departementets vurdering ikke av lovens formål. Motorsport vil heller ikke omfattes av lovens formål. Nye idrettsformer som det er aktuelt å etablere i Marka, vil dermed måtte vurderes opp mot disse kriteriene i tillegg til konsekvensene for øvrig idrett og friluftsliv i Marka. En stor del av den idrett som utøves i Marka vil også kunne defineres som friluftsliv."*

Spørsmål 10

Er det Statsrådets oppfatning at alle løyper med skøytetrase som hovedregel skal klassifiseres som "større" løyper?

Spørsmål 11

Er det Statsrådets intensjon å etablere et skille mellom klassisk skigåing og skøyting når det gjelder mulighetene for tilrettelegging av traseer i Marka?

Svar på spørsmål 10 og 11

Reglene om anlegging av løyper bygger på skillet mellom "større" og "mindre" løyper. "Større løyper" krever reguleringsplan. Vurderingstema for hva som er "større løyper" vil være omfanget av terrenginngrepet. Spørsmålet om løypene har skøytetrasé vil ikke være et moment i vurderingen. Loven vil derfor ikke etablere noe skille mellom klassisk skigåing og skøyting når det gjelder mulighetene for tilrettelegging av traseer i Marka.

Markalovens system med krav om reguleringsplan for "større løyper" avspeiler plan- og bygningslovens system for hvilke tiltak som krever reguleringsplan. I henhold til forslag til ny plan- og bygningslov § 12-1 tredje ledd kreves reguleringsplan for "gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn". I vurderingen av om et tiltak kan få "vesentlige virkninger" for miljøet, vil det være av betydning om tiltaket gjennomføres i et natur- eller friluftslivsområde. Selv om det må foretas en selvstendig vurdering etter markaloven av om et tiltak gjelder en "større" løype som krever reguleringsplan, vil markaloven og plan- og bygningsloven her i det vesentlige være sammenfallende.

Med vennlig hilsen

Erik Solheim

Erik Solheim

